

„Spindulys” (vadovė Danguolė Varnienė), šokių grupė „Retro” (vadovė Sigita Barysienė), solistė Kristė Jogaitė, ansamblis „Draugai” (vadovė Gražina Grinkevičienė), smuikininkė Greta Veličkaitė ir pianistė Rima Veličkienė, jaunimo ansamblis „Gintarėliai” (vadovė Kristina Kazlauskienė). Koncerto pabaigoje „Gintarėlių” atliekama daina „Žemėj Lietuvos” (muzika K. Vasiliausko, žodžiai S. Gedos) išjudino visus šventės dalyvius dainuoti kartu.

Daina, šokis, muzika ir visų gera nuotaika apjungė jaunimą ir vyresnius, seniai ir neseniai atvykusius parapijiečius, džiaugtis savo parapijos gyvenimu „mūsų kaime” – kaip tojų vyrų okteto „Tolimi aidai” atliekamoje dainoje „Mūsų kaimas” (m. V. Šiškauskas, ž. R. Gudavičiūtės, aranžuotė K. Daugirdo).

Iškilingus pietus ruošė parapijos šeimininkės Laima Leko, Antanina Uldukienė ir Dalia Ragauskienė.

Dėkojame visiems šventės dalyviams ir svečiams už gausų dalyvavimą, visiems meniniams ko-

Šventės vedėjai – Vėjas Skripkus ir Vitalija Virbukienė.

l. ir M. Petokų nuotr.

lektyvams ir jų vadovams už dovanotą šokį ir dainą, parapijos tarybai ir klebonui Tomui Karanauskui, vyr. koordinatoriui Dalilei Polikaitienei, parapijie-

M. Sandanavičiūtė-Newsom ir V. Virbukienė – LA Šv. Kazimiero parapijos tarybos narės

čiams Angelei Vaičekauskienei, Lilei ir Juozui Pupiams, Jūratei Venckienei, Amandui Ragauskui, Augiui Gedgautui, fotografams Inai ir Mindaugui Petokams, Kęstui Kazlauskui ir visiems, kurie prisidėjo prie šventės organizavimo. Nuoširdų ačiū tariame gausiam rėmėjų būriui, kurie savo prisidėjimu prie parapijos ir bažnyčios gerovės.

Šventės vedėjai Vėjas Skripkus ir Vitalija Virbukienė pakvietė visus parapijiečius aktyviai dalyvauti renginiuose visus metus, nes bus rengiama istorinių nuotraukų paroda, bus ruošiamas jubiliejinis leidinys ir labdaros projektas, iškilingos Mišios su Los Angeles arkivyskupu Jose Gomez ir daug kitų renginių minint taip pat ir Gailestingumo Jubiliejus metus.

Iki susitikimų mūsų Šv. Kazimiero parapijoje Los Angeles!

Muzikos metodų taikymas mokant kalbos

Sausio 30–31 d. Los Angeles, CA vyko lituanistinių mokyklų konferencija, pavadinta „Išsikalbėkime”. Pagrindinės temos – daugialypis intelektas bei bežodinė komunikacija. Tautiniuose namuose vykusioje konferencijoje dalyvavo lietuvių kalbos mokytojos iš Los Angeles, Čikagos ir Bostono. Viena jų – **Simona Minns**, kuri dalijosi patirtimi apie kalbos mokymą pasitelkus muzikinius metodus.

Visi prisimename dainas iš vaikystės. Dainos, su kuriomis užaugome, – tai tarsi neįrašyta duomenų bazė, kuri nusako gyvenamąją vietą, kartą, laikotarpį, kartais net socialinę padėtį. Tai tarsi slaptažodis, kurį ištarę atrandame panašius į save, kilusius iš to paties krašto, laikotarpio. Pavyzdžiui, aš, gimusi Sajūdžio metu ir prisimenanti tik nepriklausomą Lietuvą, iš karto galiu save sieti su vaikais, žaidžiančiais „stukalkes” (angl. tag) sovietinių penkiaaukščių kvartale, besikarstančiais ant metalinių gaublių ir besileidžiančiais nuo metalinių čiuožyklų, kurias turėjo kiekvienas posovietinis kiemas Lietuvos provincijoje ar didmiesčio miegamajame rajone. Jeigu sakau: „Karališka erdvė”, „L+”, „Mink taką”, „Dinamika”... mane supranta tik tam tikra Lietuvoje užaugusių žmonių grupė, būtent 25–35 metų. Kitos kartos ar kitoje vietovėje augę žmonės šių raktažodžių nesupras. Ta vaikystėje sukurtą „raktažodžio aurą” lydi visą gyvenimą. Per ją žmonės atranda į save panašius, vieni kitų kalbą suprantančius. Todėl muzika ir dainos yra nepaprastai svarbus įrankis padedant formuoti vaikų tautinį identitetą, nes jis išlieka visam gyvenimui.

Pirmas pavyzdys – vasaros stovyklos. Buvę tam tikrose vasaros stovyklose ir išmokę tam tikrų dainų vaikai atpažįsta vienas kitą ir ne stovyklinėje aplinkoje. Jie žino žodžius ir melodiją, kartais net šokio žingsnelius. Nesvarbu, kad galbūt jie dalyvavo skirtingose stovyklose ar pamainose. Jiems lengviau pradėti kalbą, rasti į save panašų draugą ar draugę. Aš iki šiol, sutikusi nepažįstamą žmogų ir netyčia sužinojusi, kad jis ar ji važiuodavo į Ateitininkų vasaros stovyklas Berčiūnuose, vaikiškai nudžiungu ir pradėdau kalbą. Tai dar vienas socialinis raktažodis, kurį išgirdę sužinome kažkiek ir apie žmogų. Kultūrinę patirtis. Bendrumas.

Mokydami vaikus lituanistinėse mokyklose mes turime retą galimybę suteikti vaikams turėti tą lietuvišką raktažodį. Ir prisiminkime – vaikystės dainos išmokstamos visam gyvenimui. Galbūt kartais taip neatrodo tuo metu, tačiau po dešimties ar dvidešimties metų susitiktę tokį patį, tas pačias dainas mokantį žmogų jie lengviau užmėgs ryšį. Kartais net kalbos mokėjimas nėra toks svarbus. Pavyzdžiui, aš nė žodžio nemoku vokiškai, bet iš vokiškų dainų būrelio iki šiol pamenu visas dainas, kurias dainuoju kaip išėina, ir vokiškai mokantiems sukeliu gerą jukopliūpsnį.

Mokydami vaikus kalbos mes galime pasitelkti

visas muzikines priemones: rimą, žodžius, ritmą, melodiją. Nuostabus dalykas muzikoje yra tai, kad visi šie elementai kaip tinklas primena vienas apie kitą. Pavyzdžiui, kai bandome prisiminti dainą, juk kartais net nežinodami žodžių sakome: „Pameni tą dainą? Na, na, naaa” (niūniuojame)... Ir sugrįžta visa daina su jos žodžiais. Ritmui vaikai yra ypač imlūs. Nėra turbūt šiame pasaulyje vaiko, kuriam nepatiktų ritmiški dalykai: plojimai, žaidimai, mušamieji instrumentai ar žaislai, kurie skleidžia ritmiškus garsus, galų gale XX–XXI amžiaus naujovė – repas.

Mokydami kalbos galime pasitelkti kiekvieną iš tų elementų. Rimas: rimas įsėda į atmintį kaip koks burtažodis. Surimavus niekuo tarpusavyje nesusijusius žodžius, vaikai tikrai juos lengviau prisimins. Ypač smagu rimuoti dalyvius ir pusdalyvius. Ritmiškai žaidžiant su žodžiais, ir kalba tampa daug smagesnė, nes ritmas suteikia visą puokštę galimybių. Žaidimai rate su plojimais ir trepsėjimais, fonograminių įrašų naudojimas, instrumentai. Tai galima panaudoti netgi mokantis linksniuoti. Nėra tokios gramatinės užduoties, kurios negalima būtų mokytis, nepritaikant vieno iš muzikos elementų. Svarbu būti kūrybiškiems, naudoti priemones, kurias turime – telefonai, kompiuteriai, išmaniosios lentos. Suvedę į „YouTube” bet kokią iš šių raktinių žodžių: „backing track... drum groove... rap groove... rhythm” mes galime gauti puikią priemonę vaikų ritmiškam ir muzikiniam gramatikos mokymuisi.

Melodija turbūt yra vienas iš stipriausių ir daugiausiai emocijų sukeliančių priemonių. Leisti vaikams sukurti melodiją kažkokiam tekstui ir žodžiams. O galbūt panaudoti jiems patinkančią melodiją ir pritaikyti lietuviškus žodžius? Vien tik mąstant apie mano paminėtus keturis muzikos elementus, jau galima prisimastyti begalinę skalę galimybių ir kūrybiškų sprendimų.

Turbūt iš jūsų jau daug kas pagalvojo: „Na, aš balso neturiu, kaip aš vaikus mokysiu?” ar kažką panašaus. Tačiau visad prisiminkite, kad vaikų logika yra kitokia negu suaugusiųjų. Mes save dažnai teisiame, vertiname ir lyginame, nes to buvome išmokyti per daug metų buvimo sociume. Tačiau vaikai taip negalvoja, jiems smagu, jei mokytojai smagu. Bostono lituanistinėje mokykloje mes turime apie 150 vaikų, ir jie visi iki vieno nori ateiti į mano pamokas. Bet ne dėl to, kad aš gražiai dainuoju arba gražiai skambinu pianinu. Vaikai atpažįsta manyje esantį džiaugsmą mokytis kartu su jais. Jeigu aš atėčiau kaip kokia ponia, iduočiau jiems natas, liepčiau jiems dainuoti, o pati akompanuočiau pianinu, muzikos pamokos mūsų mokykloje seniai būtų pamirštos. Aš atsistoju su vaikais, mokausi žodžių su jais kartu, klausiu jų žodžių reikšmės, šoku rateliuose – aš džiaugiuosi buvimu kartu. Mokiniai žino, kad aš mokausi kartu su jais. Dėl to vaikai į mane reaguoja labai natūraliai ir draugiškai. Dėl to jie sugrįžę namo mūsų išmoktas dai-

Marytė Sandanavičiūtė-Newsom ir Simona Minns (d.)

Rengėjų nuotr.

nas dainuoja tėvams ir seneliams.

Tad prisiminkite, kad vaikams nėra taip svarbu, koks gražus jūsų balsas ar kaip gerai jūs grojate kokiu instrumentu. Jeigu jūs pasiimsite būgnelį ir uždainuosite kartu, jiems jau bus smagiau. Jie nevertina ir neteisina suaugusiojo akimis. Net gimnazistai mėgsta mokymąsi žaidžiant, tačiau tai ypač turi atspindėti jų kartą. Aš kiekvieną kartą eidama į tam tikro amžiaus grupę, „atkapstau” to amžiaus Simoną ir susitapatinu su jais, tuo pačiu išlaikydama autoritetą ir pagarbą. Tai reiškia, jei einu pas šeštokus, aš maža dalele tampu šeštoke Simona, o jei einu pas gimnazistus, kalbu gimnazistų kalba, tačiau išlaikydama autoritetinę atstumą.

Muzika vaikams turi būti patraukli – pagal jų kartą ir laikotarpį. Mes negalime siūlyti vaikams to, kas mums patiems kelia nuobodulį. Su pagarba tradicijai mes turime prisitaikyti prie laikmečio pokyčių, nes kitaip nepasieksime jų, ir visi mokymai nubyrės kaip nuo žąsies vanduo. Pavyzdžiui, visa jaunoji karta žaidžia video žaidimus, klausosi elektroninės šokių muzikos. Tai kartos ženklas. Vaikai, negirdėję vokalinį įrašą be „auto tuned” vokalo (aut. past. kompiuterinėms programoms suderintas balsas). Vaikai, kuriems „four on the floor” yra kasdienybė ir kokybės ženklas (aut. past. šokių muzikos ritmas, kai akcentuojamos visos keturios takto dalys). Tad mes vietoj to, kad dūsautume, koks čia jaunimas ir kokie laikai atėjo, turime panaudoti tai kaip priemonę mokslui.

Žinoma, svarbu nepamiršti liaudies dainų ir ratelių, tačiau svarbu išlaikyti pusiausvyrą tarp dainų, kurias pasirenkame, tarp formos, kuria tą muziką pateikiame, ir tarp mūsų, kaip mokytojų, mokymo metodų. Su pagarba tradicijai, žvilgsniu į priekį, vaikų naudai ir ateičiai!